

У ході дослідження було визначено основні проблеми процедури перетину державного кордону в пунктах пропуску через державний кордон та запропоновано шляхи її вдосконалення.

Отож, перетин державного кордону в умовах воєнного стану є складним та динамічним процесом, який вимагає постійної адаптації. Впровадження цифрових технологій, модернізація прикордонної інфраструктури та чітке нормативно-правове врегулювання дозволять значно покращити контроль і водночас мінімізувати незручності для громадян. Скоординована робота державних органів, міжнародна підтримка та інформування суспільства є ключовими факторами успішного реформування системи прикордонного контролю в умовах воєнного стану.

УДК 351.743

Данилевський А.О., кандидат юридичних наук, доцент, начальник кафедри розвідки – начальник розвідки, Київський інститут Національної гвардії України, майор;

Данилівський Л.Й., старший викладач кафедри розвідки, Київський інститут Національної гвардії України

АНАЛІЗ ЗАКОНОДАВЧИХ ІНІЦІАТИВ У СФЕРІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВІДУВАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

У сучасному світі складно уявити собі ведення бойових дій без розвідки. Розвідувальне забезпечення є найважливішим видом бойового забезпечення, оскільки дозволяє командирі прийняти зважене та ефективне рішення, мінімізувати втрати особового складу тощо. Саме тому будь-який підрозділ прагне забезпечити командира розвідувальною інформацією для покращення його ситуаційної обізнаності. Не виключенням є і підрозділи Національної гвардії України. З початком участі підрозділів Національної гвардії України у бойових діях в 2014 році у частинах оперативного призначення починають формуватися розвідувальні підрозділи. Проте їх статус та повноваження на сьогоднішній день залишаються не в повній мірі визначеними. Для вирішення цієї проблеми необхідно вносити зміни до чинного законодавства, що регламентує відносини, пов'язані з розвідувальним забезпеченням підрозділів Національної гвардії України. Однією з спроб таких змін є проєкт Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Національну гвардію України»» № 12352 від 23.12.2024.

Метою цієї роботи є аналіз положень зазначеного проєкту та його можливого впливу на правове регулювання розвідувального забезпечення підрозділів Національної гвардії України.

Як уже зазначалося, на сьогоднішній день правовий статус розвідувальних підрозділів Національної гвардії України залишається не в повній мірі визначеним. Це пов'язано з тим, що відповідно до положень Закону України «Про розвідку» Національна гвардія України не відноситься до розвідувальних органів та не входить до суб'єктів розвідувального товариства, а положення статті 5 цього закону прямо забороняють здійснення розвідувальної діяльності іншими державними органами, військовими формуваннями, підприємствами, установами, організаціями будь-якої форми власності або фізичними особами, які не входять до розвідувального товариства.

Єдиною правовою підставою для здійснення розвідувальної діяльності підрозділами Національної гвардії України є положення статті 9 Закону України «Про розвідку», відповідно до яких розвідувальний орган Міністерства оборони України в особливий період може залучати до проведення військової розвідки інші складові сил оборони, до яких входить і Національна гвардія України.

У пояснювальній записці до проєкту визнається, що існує правова невизначеність щодо можливості здійснення Національною гвардією України розвідувального забезпечення своєї діяльності. Зазначається, що прийняття законопроєкту дозволить створити та забезпечити функціонування підрозділів розвідки Національної гвардії України. Можна було б припустити, що проєкт пропонує внести відповідні зміни до Закону України «Про розвідку» та пропонує визнати Національну гвардію України суб'єктом розвідувального товариства, але таке припущення є хибним.

У проєкті закону, що розглядається, пропонується закріпити у Законі України «Про Національну гвардію України» положення про те, що Національна гвардія України у порядку та на підставах, визначених Законом України «Про розвідку», може бути залучена розвідувальними органами до виконання розвідувальних завдань та посилення розвідувальних спроможностей держави. А для організації розвідувального забезпечення застосування Національної гвардії України в органах військового управління та військових частинах Національної гвардії України можуть створюватися підрозділи розвідки.

У цілому підтримуючи ідею визначення статусу розвідувальних підрозділів Національної гвардії України, зазначимо, що подібні зміни не вирішують проблему, що розглядається. По-перше, положення про можливість залучення до виконання розвідувальних завдань не створює нової правової норми, а лише дублює положення Закону України «Про розвідку». По-друге, виникає питання щодо доцільності створення підрозділів розвідки у Національній гвардії України, якщо вони не можуть самостійно або з власної ініціативи займатися розвідувальною діяльністю. До того ж їх функціонування можливе лише в особливий період. Не вирішує такий підхід і проблеми правових підстав використання зазначеними розвідувальними підрозділами технічних засобів розвідки.

За такого підходу ні про яке самостійне застосування підрозділів Національної гвардії України для виконання бойових завдань мова йти не може,

оскільки вони не будуть здатні реалізувати розвідувальне забезпечення застосування таких підрозділів. Такі зміни лише закріплюють існуючий статус, коли розвідувальні підрозділи існують, а повноважень щодо самостійної розвідувальної діяльності вони не мають, а використовувати спеціальні технічні засоби не можуть.

На нашу думку подібні напівміри не здатні вирішити проблеми, що склалася, видається доцільним внести зміни до Закону України «Про розвідку», де визначити, що Національна гвардія України є суб'єктом розвідувального товариства, та в особливий період має право для забезпечення участі у відсічі збройної агресії проти України та ліквідації збройного конфлікту шляхом ведення воєнних (бойових) дій та застосування зброї та військової техніки здійснювати розвідувальну діяльність.

Враховуючи викладене, вважаємо за необхідне продовжити діяльність щодо вдосконалення чинного законодавства в частині правового регулювання розвідувального забезпечення підрозділів Національної гвардії України.

УДК 378

Данильченко О.А., доктор філософії, старший викладач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін, Національна академія Національної гвардії України, підполковник;

В'ялик С.С., викладач кафедри професійної підготовки центру перепідготовки та підвищення кваліфікації, Національна академія Національної гвардії України, майор

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД У НАВЧАННІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

В умовах збройної агресії проти нашої держави процес підготовки нового покоління офіцерів потребує швидкої модифікації й оновлення. Особливої актуальності він набуває для Національної гвардії України (НГУ), оскільки військовослужбовці саме цього військового формування активно залучаються до виконання як бойових завдань, так і різноманітних завдань всередині держави.

Основні засади компетентнісного підходу розглянуто в роботах Г. Селевко, Дж. Равена, І. Беґа, Л. Сохань, О. Овчарук, Л. Хоружої, О. Савченко, В. Лугового та інших науковців.

Одним з основоположників компетентнісного підходу є англійський психолог Джон Равен, який розглядав компетентність як сукупність компетенцій. У своїй праці «Компетентність у сучасному суспільстві: вияв, розвиток і реалізація» він визначає компетентність як наявність у людини характеристик і здібностей, які дозволяють досягнути особистісно значущих цілей незалежно від їхньої природи та соціального середовища, в якому ці люди живуть і працюють.